

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TARBIYA JARAYONINING MILLIY
QADRIYATLAR ASOSIDA TASHKIL ETILISHI

Dustboboyev Aziz Azamatovich

O'zbekiston Davlat Jahon tillari

universiteti akademik litseyi

katta o'qituvchisi

E-mail: azizdustboboev85@gmail.com

Annotatsiya .Mazkur tezisda boshlang'ich ta'lim tizimida tarbiya jarayonini milliy qadriyatlarga asoslab tashkil etishning nazariy asoslari, pedagogik shart-sharoitlari va amaliy yo'nalishlari tahlil qilinadi. O'zbekiston Respublikasida milliy qadriyatlarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish orqali o'quvchilarda ma'naviy yetuklik, milliy o'zlikni anglash va fuqarolik mas'uliyatini shakllantirish masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: *milliy qadriyatlar, tarbiya, boshlang'ich ta'lim, ma'naviyat, milliy g'urur, o'qituvchi faoliyati, o'quvchi shaxsini rivojlantirish.*

Boshlang'ich ta'lim inson hayotidagi eng muhim bosqichlardan biri bo'lib, unda bola shaxsining axloqiy, ma'naviy va ijtimoiy jihatdan shakllanishi boshlanadi. Shu bois, tarbiya jarayonini milliy qadriyatlar asosida tashkil etish ta'lim sifatini oshirish va yosh avlodda milliy o'zlikni shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Milliy qadriyatlar — xalqning tarixiy xotirasi, ma'naviy merosi, urf-odatlar, tili, dini va madaniyatini o'zida mujassam etgan boylikdir (Karimov, 1997). Shu bois ularni o'quv-tarbiya jarayoniga tatbiq etish o'quvchilarning nafaqat bilim, balki axloqiy fazilatlarini ham rivojlantiradi.

O'zbekiston Respublikasining “Ta'lim to'g'risida”gi Qonunida va “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi”da tarbiyaning milliy va umuminsoniy qadriyatlarga

tayanishi zarurligi qayd etilgan (O'zbekiston Respublikasi Qonunlari to'plami, 2020). Bu esa ta'lim tizimida milliy qadriyatlarni singdirishga doir metodik yondashuvlarni ishlab chiqish zaruratini keltirib chiqarmoqda.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining yosh xususiyatlari e'tiborga olinganda, ularda qadriyatlarga asoslangan tarbiya ko'proq amaliy faoliyat, ertak, o'yin va namunaviy shaxslar orqali samarali kechadi (Tursunov, 2018). O'qituvchi bu jarayonda milliy ertaklar, maqollar, xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalangan holda o'quvchilarda milliy iftixor va hurmat tuyg'ularini shakllantiradi.

Tarbiya jarayonida o'quvchilarni "mehr-oqibat", "vatanparvarlik", "halollik", "kattalarga hurmat" kabi qadriyatlar asosida yo'naltirish, ularni jamiyatning faol a'zosi sifatida kamol toptirishga xizmat qiladi (Yuldasheva, 2021).

Milliy qadriyatlarga asoslangan tarbiya o'qituvchidan yuqori pedagogik mahorat, xalq og'zaki ijodi, tarix va adabiyotga chuqur e'tibor talab etadi. Shuningdek, bu jarayonni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish orqali samaradorlikka erishish mumkin (Abdullaeva, 2020).

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, milliy qadriyatlar asosida tarbiyalangan avlod – bu o'zligini anglaydigan, jamiyat oldidagi mas'uliyatini his etadigan, Vatan ravnaqi uchun intiladigan barkamol shaxsdir. Shu sababli, boshlang'ich ta'limda milliy qadriyatlarga tayangan tarbiya jarayonini metodik jihatdan mukammallashtirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish va o'qituvchilarning malakasini oshirish dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda

Boshlang'ich ta'limda milliy qadriyatlar asosida tarbiya jarayonini tashkil etish o'quvchilarda milliy g'urur, ma'naviy yetuklik va fuqarolik mas'uliyatini shakllantirishning muhim omilidir. Bu yo'nalishda o'qituvchilarning metodik

tayyorgarligini kuchaytirish, milliy qadriyatlar asosida darslik va tarbiyaviy dasturlarni takomillashtirish dolzarb masalalardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 1997. – 176 b.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun. – Toshkent: Adolat, 2020.
3. Tursunov A. Boshlang'ich ta'limda tarbiya metodikasi. – T.: Fan va texnologiya, 2018. – 152 b.
4. Yuldasheva M. Milliy qadriyatlar asosida shaxs tarbiyasi. – Samarqand: Zarafshon, 2021. – 120 b.
5. Abdullaeva S. Tarbiya jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalar. // Pedagogika jurnali. – 2020. – №3. – B. 45–52.